

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Epistola de miseria curatorum seu plebanorum

[Straßburg], vor 25. Okt. 1489

Octauus diabolus est ipse capellanus bic in ecclesia tua

[urn:nbn:de:bsz:31-296765](#)

buerit oves: denorabit et pastore, et iusto iudicio pastor cū
ouibus perit. q̄ nullā diligentia circa oves habere voluit.
Fustra et indigne geris o episcope baculū: te ordines cele-
brante, quē gerere nō vis lupo cleꝝ tuū inuadente. **D**ilege/
tem igis curā de ouibus tuis babeas: q̄ruꝝ ei lac acbutyꝝ:
contribuiū cū subsidio de die in diem congregas. **D**ic cum
saluatorē qui vos audiret me audit, et qui vos spernit me sp-
nit. **A**et q̄nīcūq; in curiā tuam venerit plebanus: honora illū.
quemadmodū in eterna patria christi honorat apl'os D̄es
ei⁹ in iuriā tuā reputa lupos sibi insidiātes cū magna stren-
uitate ad alioꝝ terrorem fuga. **T**u enim es christus / ple-
banus tuus discipulus. **S**icut in suis tribulationib⁹
christus non deseruit apostolos, nec et tu in suis infinitis
tribulationib⁹ ac persecutionib⁹ dimicat plebanos.
Sed bene: quod non plantauit lupus: tollit. **Q**uia magis
lupos q̄ oues diligere episopus. **H**ic demū de bonis ecclē
dīnes est vasellus. et summe pauper semper manet pleban⁹.

Octanus diabolus est ipse cap-
pellan⁹ hic in ecclesia tua, nec cantat nec legit, nisi vnde ipse
suum prospectum habere possit. **V**ix sine confusione requem can-
tat, et quasi in singulis tibi rebellisat. **S**i prandium tuū et
cenā non semper equaliter sumit, non solū in te: sed in cocā
tuam etiam fremit, et q̄ tecum discordat: ritas quomodo
potest: aduersum te excitat. **F**orte ebrinus est per totam no-
ctem in tabernaculo cātros, et mane non puder immola
resacrificium. **S**onoletus ē q̄nī in ecclā tua deberet comi-
dū tuū agere: iacēs in lecto, forte adhuc matutinas cū accessu
altaris debet incipere. **I**mpatiens est, vult eq̄tare, nō curat
si te oportet per pedes ambulare, et si nō habuerit equū: nō
cōplet tuū ministerium. **Q**uotiens ego plebanus fui pe-
destris, et dura feci vestigia. **I**pse capellan⁹ in equo meo q̄
etus et letus cantauit carmina. **L**uriosus est, lungit se vasel-
lis, loquitur quod non audiuit, recitat qđ non vidit. **E**t si
plequēdi modū nō haberent ex alio: q̄uo noceant plebano.
habent ex capellano. **S**uperbus est in ministerio, semper
locum formosum appetit habitum: non vt in hoc decoret;

christum: sed magis ut ad se inclinet populum. Non utq
illam honestatem de cetero maneat capellanus. sed magis
ut depulso domino suo: ipse futurus succedat plebanus.
Augrus est. comodum tuum pro posse impedit. Sepius
q̄ tuam obseruaret coquinam: in votivas vigilias: hoc est
in suum profectum vertit. De acrecente semper dolet. qz
nihil dicere audet. Qibi potest: occulte nocet. In mari igit
arenam numera. Et in capellano temptationes pensa. Et
uenies te tuorum capellanorum capellanum et seruum

Nonius diabolus est ipse predi

cator. Qui quanto in doctrina gloriosior: tanto plebano in
festior. acceptum se in populo considerat. et plebanum qua
si cifram pro nihilo reputat. Et quia scientia inflat non so
lum a plebano: sed etiam a capellaniis tanq; prepositus ce
lebrari oportet. Si non semper delicata cibaria maducat.
vinū p̄ditū cū cerevisia optia potat. De hoc in ambone p̄
dicat. coram plebis multitudine te scandalizat. Non insu
orum verborum apparatu profectum tuum queritat. sed
quomodo ipse accrescat: toto conatu laborat. Si per teip
sum predicare non poteris: multotiens ab eo asinus et cor
nutes vocaris. Confidit in doctrinam. et multiplicat ca
lumniā. Velis nolis contra te predicator permanet. q̄
totum populum tuum ad brachium suum habet. Ecce mi
ralem. essentialia solum tibi temptationa proposui: de ac
cidentalibus infinitis nec mensionem feci. Quod cotidie
ex aduerso te infestat: q̄s est qui numerat? Ad curaz igitur
pastoralem suscipiendam meritū ponderans fideliter cō
silio. Obprobrium censens penitus disuadeo. Quantum est
igitur ecclesiasticum regimen est meritorium: tantum est
onerosum. Quantum excelsum: tantum ignominiosum.
Quid est q̄ plures religionem intrant: et in eadem non p̄
seuerant. multi ecclesias suscipiunt. et non multo tempore
effluxo dimittunt. Nisi quia isti scilicet religiosi duram cō
gra via ante non ponderarunt pugnam. et isti acerbam